

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11CoP/9/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514205212
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8514205212.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: O. B., nar. XX.XX.XXXX a O. B., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa, Odbor sociálnych vecí a rodiny, Farbiarska č. 57, Stará Ľubovňa, detí rodičov- matky O. B., nar. X.X.XXXX, S. U. č. XXX a otca A. B., nar. XX.X.XXXX, F. č. XXX, právne zastúpeného JUDr. Ladislavom Bujňákom, advokátom, Sládkovičova č. 8, Prešov, o návrhu otca na zmenu rozhodnutia o úprave práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní otca maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 4P/181/2014- 45 zo dňa 26.2.2015, jednohlasne takto

rozhodol:

R u š í rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca maloletých detí na zníženie výživného v zmysle ustanovení § 78 ods.1,3, § 62, § 65 a § 75 ods.1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom znení a na základe vykonaného dokazovania a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa § 146 ods.1 písm. a/ O.s.p..

Okresný súd vychádzal nielen zo skutočných zárobkových pomerov otca maloletých detí, ale i z jeho reálnych zárobkových možností. Konštatoval, že aj na strane maloletých detí došlo od posledného rozhodnutia o výške výživného dohodou rodičov v rámci rozvodového konania, t.j. od roku 2009, k zmene pomerov, a to vzhľadom na uplynuliu dobu 5 rokov, zvýšenie nákladov na najzákladnejšie potreby spojené so stravovaním, ošatením hygienou a školskými potrebami. Okresný súd, berúc do úvahy výšku čiastočného invalidného dôchodku v sume 197,60 eur, ktorý navrhovateľ poberá po pracovnom úraze v roku 2012, konštatoval, že nemal preukázané, že otec maloletých detí nemá možnosť na to, aby si mohol zabezpečiť vyšší príjem, na základe ktorého by si mohol plniť vyživovaciu povinnosť voči svojim maloletým deťom, či už formou brigády, alebo polovičného úväzku. Otec nijako nepreukázal, že by sa snažil nájsť si aktívne prácu, nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie ÚPSVaR, na základe čoho by mohol byť riešený aj dávkou v hmotnej núdzi. Okresný súd bral do úvahy aj náhradné výživné, vyplácané matke maloletých detí štátom, nízky príjem matky maloletých detí a napokon skutočnosť, že zníženie výživného by nebolo v záujme samotných maloletých detí. Okresný súd tak dôvody navrhovateľa - otca maloletých detí, neposúdil ako dôvodné pre zníženie výživného i vzhľadom na to, že deti sa nachádzajú v dospelujúcom veku a dôvodne predpokladá, že s ich nástupom na štúdium na strednú školu, výdavky na ne ešte vzrastú.

Proti rozsudku podal včas odvolanie navrhovateľ - otec maloletých detí, písomným podaním zo dňa 10.3.2015, považujúc rozhodnutie súdu prvého stupňa za nesprávne a nezákonné, navrhol ho zmeniť podľa § 220 O.s.p. a znížiť výšku výživného v zmysle podaného návrhu, a to v prípade oboch detí zo sumy 60,- eur na sumu 27,13 eur mesačne. Odvolateľ namietal neúplné zistenie skutkového stavu a na základe vykonaného dokazovania nesprávne skutkové zistenia súdu, čím rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a sú tak splnené odvolacie dôvody podľa § 205 ods.2 písm.

c,d,f O.s.p.. Skutočnosť, že je po devastačnom úraze prstov čiastočným invalidným dôchodcom a poberá dôchodok vo výške 197,60 Eur, považuje odvolateľ za závažnú a zásadnú zmenu pomerov na strane otca, ktorá je trvalou a zrejme nezvratnou okolnosťou na strane otca. Uznáva zvýšené potreby maloletých detí a tiež skutočnosť, že ani doterajšia výška výživného nepostačuje na pokrytie ich reálnych nákladov, avšak na strane otca - odvolateľa jednoducho jeho pomery, možnosti a schopnosti, mu dovoľujú platiť výživné len v zákonom stanovenej minimálnej výške. Konštatovanie súdu, že sa môže zamestnať, považuje za ilúziu v dnešných ekonomických podmienkach a pri reálne existujúcej nezamestnanosti v regióne, kde sa majú problém zamestnať zdraví a kvalifikovaní ľudia. Tento názor súdu považuje za neakceptovateľný, nesprávny a nereálny. Podľa odvolateľa, v takom prípade skutočne musí byť nápomocný predovšetkým štát, ak rodič objektívne nie je schopný si plniť svoje rodičovské povinnosti. Z uvedených dôvodov, keď na strane otca maloletých detí došlo k evidentnej zmene pomerov a reálne otec objektívne nie je schopný si riadne plniť vyživovaciu povinnosť v zmysle rozhodnutia súdu, je podľa odvolateľa zamietnutie návrhu na zníženie výživného len formálnym potvrdením želaného, no nevyožiteľného práva v prospech maloletých detí.

K odvolaniu otca maloletých detí sa vyjadrila matka maloletých detí písomným podaním zo dňa 28.5.2015, v ktorom vyslovila s odvolaním nesúhlas s tým, že jej finančné pomery sa nezmenili. Naopak, finančné náklady stúpili s nástupom detí na stredné školy mimo bydliska.

Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení zo dňa 1.6.2015 k odvolaniu otca uviedol, že trvá na svojich doterajších vyjadreniach v konaní a navrhuje krajskému súdu potvrdiť rozsudok súdu prvého stupňa odvolanie zamietnuť.

Odvolateľ v priebehu odvolacieho konania doplnil svoje odvolanie o rozhodnutie ÚPSVaR v Prešove zo dňa 3.3.2015, na základe ktorého bolo vyhovené jeho žiadosti o vyhotovenie preukazu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím zo dňa 4.2.2015 a lekársky posudok zo dňa 23.2.2015, z ktorého vyplýva, že odvolateľ má ťažké zdravotné postihnutie s výslednou mierou funkčnej poruchy 60 %.

Odvolací súd v zmysle § 212 ods. 1 O.s.p. prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal jej preskúmania a dospel k záveru, že jeho odvolaniu je potrebné vyhovieť.

Podľa § 78 ods.1 veta prvá cit. zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia v zásade je predpokladom pre opätovné rozhodovanie o výživnom pre maloleté dieťa preukázaná zmena pomerov, závažnejšieho charakteru, ktorá sa prejaví v pomeroch účastníkov konania pri porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia posledného rozhodnutia súdu o výživnom. Ide o hmotnoprávnu podmienku toho, aby súd mohol o výživnom pre maloleté dieťa opakovane rozhodnúť. Súd z tohto dôvodu musí skúmať majetkové pomery, zárobkové schopnosti a možnosti povinného rodiča, ktoré sú z jedného hľadiska určujúcimi kritériami stanovenia rozsahu vyživovacej povinnosti. Ďalšími hľadiskami sú odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa, a to vzhľadom na jeho vek, zdravotný stav, záujmy.

Z predloženého spisu v predmetnej veci, vrátane pripojeného spisu sp.zn. 2C/76/2009 vyplýva, že k úprave vyživovacej povinnosti otca vo vzťahu k jeho maloletým deťom, došlo jedinýkrát rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 2C/76/2006-38 zo dňa 22.10.2009, ktorého súčasťou bolo rozvedenie manželstva rodičov maloletých detí a schválenie rodičovskej dohody, týkajúce sa výšky výživného a stretávania sa otca s maloletými deťmi. V zmysle súhlasného vyjadrenia matky i otca, rozhodol okresný súd o výške výživného na maloleté deti v sume 60,- eur mesačne na každé z detí.

Na to, aby mohol súd opätovne rozhodnúť o rozsahu vyživovacej povinnosti v zmysle návrhu otca v danej veci, je nutné disponovať preukázateľne zdokladovanými pomermi v jeho prípade, najmä pokiaľ ide o jeho reálne zárobkové možnosti a schopnosti, pričom pre porovnanie na účely vyhodnotenia zmeny pomerov, musí súd vychádzať z preukázane zistených osobných, zárobkových a majetkových pomerov v rozhodnom období v čase prvého rozhodnutia o vyživovacej povinnosti k maloletým deťom.

Odvolací súd pritom vo vzťahu k účastníkom rovnako zdôrazňuje, že podľa § 28 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov, majú rodičovské práva a povinnosti obaja rodičia rovnocenne

a to aj v prípade, ak spolu rodičia detí nežijú. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletých detí, spolupodieľať sa na zabezpečovaní ich výchovy a výživy v súlade s ich vekom, potrebami, aktivitami, zdravotným stavom a podobne. Zákon predpokladá, že rodičia ich budú vykonávať dobrovoľne a so všetkou starostlivosťou a že sa na výkone rodičovských práv a povinností v záujme maloletých detí dohodnú.

Odvolací súd sa však stotožňuje s odvolacou námietkou, týkajúcou sa formálneho potvrdenia pôvodnej výšky výživného a otázky vymožiteľnosti takto potvrdeného výživného v prospech maloletých detí za daných okolností.

Okresný súd rozhodol napadnutým rozhodnutím o neznížení výživného bez toho, aby mal preukázané možnosti povinného otca v danom prostredí zamestnať sa, resp. zvýšiť príjem a tým reálne zvýšiť svoje majetkové pomery, pričom práve na tejto konštatovanej možnosti povinného otca sa i s jeho handicapom zamestnať, založil opodstatnenosť rozhodnutia o výške výživného pre maloleté deti. Musí zistiť v prvom rade existenciu konkrétnych zárobkových možností otca maloletých detí, s čím sa súd prvého stupňa nedostatočne vysporiadal. Z tohto hľadiska je jeho rozhodnutie predčasné.

Z tohto dôvodu odvolací súd podľa § 221 ods.1 písm. h), ods.2 O.s.p., musel zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Úlohou súdu v ďalšom konaní bude dôsledne preskúmať pomery účastníkov v čase určenia výživného k momentu, ku ktorému požaduje otec zníženie výživného a tak zistiť, či sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodné pre výšku a ďalšie trvanie výživného.

Úlohou súdu prvého stupňa bude teda vykonať dokazovanie v naznačenom smere a potom vo veci rozhodnúť. V konečnom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.